

AKTUALNO VPRAŠANJE

Ko smo v sredo povprašali elektroenergetika rajona III., tov. Mileta Vozia, kako kaj kaže z oskrbo z električno energijo, nam je dejal, da je bil do torka optimist. V soboto smo ga vprašali ponovno in zvedeli:

»Gre, toda delamo brez rezerv!«
Letos je namreč izostala odjuga z dežjem, ki nas druga leta običajno obišče v prvi tretjini decembra. Sicer elektroenergetske kapacitete povečujemo, toda upoštevati moramo, da povečujemo tudi po-

rabo električnega toka. Tako se je favo imenovani mali odjem električne energije (za gospodinjstva, urade itd.) na področju Elektro Kranj letos povečal glede na lansko leto za 18,5 odstotkov ter bo porabil predvidoma kakih 19 milijonov kilovatih ur, ali prav toliko, kolikor bo porabil veleodjem (industrija), če upoštevamo samo odjem iz javne mreže. Mali odjem se povečuje tako naglo zaradi tega, ker gospodinjstva čedalje bolj uvajajo razne sodobne naprave.

Večje količine električne energije bi omogočila le odjuga oziroma dež, kajti

zdej že morajo obratovati tudi tovarniške elektrarne. Toda, če ne bo prišlo do takih defektov, kljub sedanjemu stanju ne bo posebnih problemov glede oskrbe z električno energijo; tako sodi tov. Vozel.

Vendar pa v interesu nas vseh kaže v teh razmerah smotno izkoriščati električni lok, saj spriče tega, da je le-ta razmeroma poceni, dostikrat tudi brez posebne potrebe prižigamo luči ali uporabljamo električne naprave bolj kot je treba.

M. Z.

AKTUALNO VPRAŠANJE

OBLETNICA

I. PIONIRSKÉ ORGANIZACIJE NA GORENJSKEM

Železniki, 8. decembra. — V dvorani Zadrúžnega doma v Zelez-nikih je bila danes lepa proslava ob 15-letnici prve pionirske orga-nizacije na Gorenjskem. Pred pet-najstimi leti je bil na Petrovcu ustanovljen prvi pionirski odred na Gorenjskem.

Poleg dveh pedagoških delav-cev, ki sta že bila odlikovana ob 29. novembru za zasluge pri delu s pionirji, so danes izročili Orden dela III. stopnje tudi predmetnemu učitelju v Poljanah tov. Milojku Vidmarju za dolgoletno uspešno delo s pionirji.

Po uvodnih besedah predsednice Zveze prijateljev mladine okraja Kranja, tov. Smilje Gostiševce, je predsednik republiške pionirske komisije pri Zvezi prijateljev mladi-ne Slovenije, tov. Miran Cirkelbah, govoril o vlogi in nalogah pionirske organizacije. Po razgovoru, ki je za tem sledil, so spre-jeli zaključke za bodoče delo. Po-dobna posvetovanja okrajnega merila bodo v vseh občinah Gorenjske, kjer naj bi pregledali do-sedanje uspehe in usmerili bodoče delo pionirskih organizacij.

Na danšnjem posvetovanju je bila tudi predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije tov. Ada Krivic, dalje sekretar okrajnega odbora SZDL tov. Janko Prezelj, predstavniki mnogih drugih druž-

benih in političnih organizacij, ka-kor tudi pedagoški delavci.

Popoldne so pionirji, kulturno-prosvetna ter športna društva iz Zelez-nikov organizirala lepo aka-demijo.

K. M.

Kako bodo v Škofji Loki proslavili občinski praznik

V okviru občinskega praznika bo v Škofji Loki v soboto zvečer, 14. t. m. »Svoboda« prir-edila v svoji dvorani svečano akademijo, na kateri bo sodelo-val pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja; na akademiji bo tudi slavnostni govor.

V nedeljo 15. t. m. dopoldne bo patrolni tek po občini s star-tom in ciljem na Glavnem trgu.

MARTA DRUŽINŠEK IZ BOHINJSKE BELE JE DOBILA PRVO NAGRADO

V soboto popoldan je bilo v prostorih uredništva »Glasu Gorenjske« javno žrebanje na-gradne križanke, ki je bila ob-javljena za 29. november. Pri žrebanju so imele vso srečo tovariške, saj so dobile vseh pet nagrad. Prvo nagrado 2000 dinarjev je dobila Marta Dru-žinšek, Bohinjska Bela 90, 2. Ivanka Grušen, Kranj, Prim-skovo, 3. Francka Matkovič, Kranj, Huje 25 (vsaka po 1000 dinarjev), 4. in 5. nagrado po 500 dinarjev pa Marija Mihel-čič, Kranj, Trubarjev trg 5/I in Marija Kovač, Kranj, Tav-čarjeva 34a.

Pravilno rešitev nagradne križanke berite na zadnji strani.

Ob desetih dopoldne bo otvorit-jev nove avtobusne postaje in restavracije, ob enajstih pa otvori-tev razstave partizanske grafi-ke v Domu Zveze borcev.

Od nedelje do srede bodo razne kulturne, športne in druge prireditve v občini, v sredo, 18. t. m. popoldne pa bo slavnostna seja Občinskega ljudskega odbora, na kateri bodo začeli raz-pravljati tudi o predlogu pro-grama dela ObLO za prihodnja leta.

M. Z.

Letni plan bodo presegli

Do konca novembra so v jesen-ški železarni izpolnili že skoraj 97% letnega plana proizvodnje Novembrski plan so presegli za 6,3%. Po dosedaj doseženih rezul-tatih sodeč, bodo izpolnili letni plan do 20. decembra. Številnim obratom, ki so že izpolnili letošnji plan, se je v soboto pridružil še obrat lahke proge profilnih valjarov. Tako so izpolnili plan pred rokom: livarne, valjarne težkih in lahkih profilov ter debele pločevine, ce-varna in elektropeč.

Delovni kolektiv obrata cevar-ne je izpolnil za letos predvideno proizvodno že 38 dni pred rokom, to je do 23. novembra. Izdelali so okrog 11.000 ton cevi. Od kar ob-stoja ta obrat pa so izdelali 122.000 ton cevi, kar bi pomenilo, če bi jih speljali v dolžino, okrog 48.000 metrov dolg vodovod. Torej bi lahko speljali vodovod okrog zemeljske oble ob ekvatorju in bi nekaj cevi še ostalo.

NAROČNIKE »GLASA GORENJSKE« OBVEŠČAMO,

da smo jim te dni razposlali po pošti položnice za vplačilo naroč-nine. Izkušnje iz prejšnjih let namreč kažejo, da želi velika večina naročnikov vplačati naročnino ob koncu starega oziroma ob začetku novega leta vnaprej, zato, da bi bili upoštevani pri našem vsakoletnem velikem nagradnem žrebanju. Pogoji, da se naročnik lahko ude-leži nagradnega žrebanja, pa je ta, da ima vplačano vnaprej vsaj polletno naročnino (300 din). To pa seveda ne pomeni, da mora vsak naročnik vplačati vnaprej celoletno ali polletno naročnino. Kdor iz kakršnegakoli vzroka tega ne more storiti, lahko plačuje naročnino na svoj gorenjski časopis tudi četrtletno (150 din) ali mesečno (50 din).

UPRAVA

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X., ŠT. 95 — CENA DIN 10.—

Kranj, 9. decembra 1957

Okrajni ljudski odbor izvolil svoje svete

Na petkovi skupni seji je Okrajni ljudski odbor izvolil svoje organe. Naj-prej je izvolil skupni stalni odborni-ški komisiji za volitve in imenovanja ter za prošnje in pritožbe. Nato je OLO izvolil člane svetov. Okrajni ljud-ski odbor ima 13 svetov in sicer: svet za notranje zadeve in splošno upravo (predsednik sveta tov. Rudi Uršič), svet za družbeni plan in finance (pred-sednik Pavle Tolar), svet za industrijo in obrt (predsednik Frane Braniselj), svet za kmetijstvo in gozdarstvo (predsednik Franc Puhar), svet za bla-govni promet (predsed. Jože Nastran), svet za urbanizem, gradnje in komu-nalne zadeve (predsednik ing. Jože Kranjčič), svet za turizem in gostin-stvo (predsednik Jakob Eržen), svet za delo (predsednik Bertil Brun), svet za šolstvo (predsednik Milan Ogris), svet za prosveto in kulturo (predsednica Pepca Jež), svet za šport in telesno vzgojo (predsednik Anton Dolenc), svet za zdravstvo (predsednik Lovro Cerar), in svet za socialno varstvo (predsed-nica Dragica Rome).

Razen tega je Okrajni ljudski od-bor na tej seji izvolil oziroma imeno-val tudi nekatere druge svoje organe. Na ločenih sejah, ki so sledile, sta tudi oba zbora OLO izvolila svoje od-borniške komisije.

Podcenjevanje ali malomarnost Z občinske konference LM v Kranju

V Kranju je bila danes redna letna občinska konferenca LM, na kateri so anu-lizirali dosedanje delo in si zastavili iz-redno obsežne naloge za bodočo aktiv-nost. Občinski komite LM je na konfe-renci povabil tudi najodgovornejše poli-tične delavce in vse občinske forume, toda žalostno je dejstvo, da se nihče raz-en direktorja I. gimnazije in zastopnika Ljudske tehnike, konference ni udeležil. To nedvomno govori in potrjuje že znano dejstvo, da organizacije sploh ne vodijo sistematične skrbi za delo mladine. Na konferenci so obravnavali aktivnost ljud-ske mladine v proizvodnji, zlasti so po-udarili pomembno vlogo klubov mladih proizvajalcev. V bodoče jih namerava-jo ustanoviti še v nekaterih podjetjih. Pri obravnavanju stanovanjskih problemov so predlagali naj bi se več sredstev od-dvojilo za samska stanovanja in še po-sebej pa bodo razmislili o oblikah aktiv-nosti mladine v okviru stanovanjske skupnosti. Več diskutantov je predlaga-lo in izneslo zahtevo mladine naj se v Kra-nju prične z gradnjo mladinskega doma, kar bi bilo treba vnesti v perspektivni načrt dela ObLO. Delavska mladina je v preteklem letu pokazala tudi večje zani-

manje za delavsko upravljanje in reše-vanje različnih gospodarskih problemov. V delavskih svetih dela 140 mladih delavcev, v upravnih odborih 39, v šolskih odborih 10, v svetih občinskega ljudskega odbora 22, 7 mladincev pa je bilo izvo-ljenih v ObLO. Slaba udeležba mladine v delu šolskih odborov je posledica pod-cenjevanja njene vloge v reševanju vzgojnih vprašanj. Vzgojno delo na šo-lah mora po mnenju konference postati skrb celotnega šolskega odbora, predvsem še predavateljev. V občini dela 11 akti-vov mladih zadrúžnikov s 350 člani, nad 50 mladih pa dela v UO KZ in pospeše-valnih odsekih. Aktivnost mladine pa je na vasi kljub temu še vedno pomanj-kljiva, ker ni pomoči s strani osnovnih organizacij ZK in SZDL. Na konferenci so kritizirali tudi ozkost ZK pri spreje-manju novih članov. Govorili so še o društvenem življenju mladine, prehrani delavske mladine in ostalih važnejših vprašanjih.

Izvolili so 23 članski komite LM Kranj in delegate za okrajno konferenco.

O stiki in besedi

V »Pletenici« v Kranju so imeli včeraj veliko svečanost. Podjetje je praznovalo 10-letnico svojega obstoja. Ob desetih dopoldan so se skoraj vsi člani delovnega kolektiva »Pletenice« zbrali pred lepo okrašenim poslopjem (slika spodaj desno), na katerem je bil razobešen velik napis — DESET LET DELA IN USPEHOV. Proslavi, ki so jo priredili člani kolektiva pa so prisostvovali tudi številni predstavniki političnih in družbenih organizacij. Desetletnico svojega obstoja pa so proslavili tudi z odkritjem spominske plošče (slika spodaj levo) padlima borcem in prevzema podjetja v upravljanje delovnemu kolektivu.

V soboto, včeraj in danes je v Zagrebu državno prvenstvo v namiznem tenisu. Prvenstva so se udeležili tudi Kranjčani. Slovenski prvak Janez Teran (slika zgoraj), upamo, da nas bo tudi to pot razveselil. Prav gotovo pa bo dosegel tudi visoko mesto v naši anketi — Izberite deset najboljših športnikov Gorenjske.

naš razgovor

»POTROŠNIŠKI SVETI V KRANJU NE SODELUJEJO Z NAMI«

S pomočnim sanitarnim inšpektorjem občine Kranj tov. Francem Stiglicem smo tokrat načeli razgovor o njegovem delu ter o sodelovanju potrošniških svetov s sanitarno inšpekcijo.

»Kaj vam trenutno povzroča največ skrbi?«

»To, da so zadnje dni po vseh kranjskih trgovinah prodajali potrošnikom popolnoma pokvarjena jajca. Pri pregledu smo jih morali uničiti več tisoč.«

»Kje so vzroki, da se je pokvarila tolikšna količina?«

»Precej so krivi kmetje, ki so zavlačevali s prodajo, dokler se jajca niso podražila, deloma pa je temu vzrok tudi nepravilno vskladiščenje.«

»Kako je s prodajo kruha v Kranju?«

»V tem pogledu smo dosegli precejšen napredek. Potreba je povsod kulturna in kruh v večini prodajaln tudi zavijajo. Potrošniški svet pekarnarje nam je v prizadevanju za uvedbo higien-ske posrežbe precej pomagal.«

»Kaj pa ostali potrošniški sveti?«

»Prav nič ne sodelujejo z nami, čeprav smo pred kakim letom imeli z nekaterimi izmed njih dobre stike. V zelenjavni trgovini pri primskov-

skem mostu čez Kokro sem že večkrat zama-zal željo, naj bi se sestel potrošniški svet in povabil na ta sestanek tudi mene. Higieniski pogoji so v tej prodajalni zelo slabi in prepričan sem, da bi se dalo s sodelovanjem potrošnikov marsikaj urediti. Zelenjavne trgovine v Kranju nasploh životarjov v slabih in neurejenih prostorih. Svet za trgovino se bo moral zaradi tega pri ObLO odločno zavzeti za ureditev potrebnih skladišč in nabavo hladilnikov.«

»Kako ste zadovoljni z živili, ki jih prodajajo na kranjskem trgu?«

»Blago je mnogo boljše kot pred letom in še prej. Rezultati bakterioloških preiskav pri mlečnih izdelkih so zelo ugodni. Tudi jajca prinašajo zdaj kmetice umita in sveža na trg. Ljudi smo uspeli marsikaj naučiti. Naša opozorila so nadalje našla ugoden odmev tudi pri gostincih. Kranjske gostil-ne postopoma preurejajo in modernizirajo. Zele bi le, da bi se razgibali še potrošniški sveti. Na te organe družbenega upravljanja bi se potem lahko obrnil vsak potrošnik, kakor hitro bi opazil kako nepravilnost v trgovini, potrošniški svet pa bi o vsem sproti obveščal nas.«

— 87

TE DNI PO SVETU

△ Na Brionih je bil 7. decembra devetl plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Svečana seja Centralnega komiteja je bila posvečena dvajsetletnici prihoda tovariša Tita na mesto generalnega sekretarja Komunistične partije Jugoslavije. V drugem delu je tovariš Edvard Kardelj podal poročilo o bivanju Jugoslovanske delegacije v Moskvi na proslavi 40. obletnice Oktobrske revolucije. Plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je zlasti poudaril pomen izglasovanja manifesta miru, stoječ na stališču, da je zdaj najvažnejša naloga vseh naprednih sil večje angažiranje v boju za ohranitev miru, za krepitev mednarodnega sodelovanja in razvoj aktivne koeksistence.

△ Indonezijska vlada je ukazala vsem holandskim državljanom, da se takoj pričnejo izseljevati iz Indonezije in je obenem sporočila, da je prekinitev diplomatskih odnosov med obema državama samo vprašanje časa. Indonezijski minister za informacije, ki je dal to izjavo, je prav tako izjavil, da bodo prekinjeni med obema državama tudi trgovinski odnosi.

△ Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Hammarskjöld je odpoval v soboto iz Damaska v New York. V komunikatu je Hammarskjöld izjavil, da je doseženo popolno soglasje o potrebi krepitev sporazuma in Komisije za nadzor premirja.

△ V petek je na svečanem sprejemu v finski ambasadi v Moskvi prvi sekretar CK KP SZ tov. Nikita Hruščev izjavil, da so ostanki rakete prvega satelita padli na ameriško ozemlje. Izjavil je tudi, da bo sovjetska vlada z uradno noto zahtevala dele rakete.

△ Ameriško obrambno ministrstvo je sporočilo, da poskus izstrelitve prvega ameriškega satelita, ki je tehtal 2 kg in je bil njegov premer 15 cm, ni uspel. Raketa, ki bi morala ponesti satelit v vesolje, je eksplodirala že dve sekundi po izstrelitvi.

△ V zvezi z nemirji v španski enklavi Ifni, je špansko zunanje ministrstvo sporočilo pogoje, pod katerimi bi bila pripravljena španska vlada razpravljati o Ifniju in ostalih spornih vprašanjih v Južnem Maroku.

△ Skrbniški odbor Generalne skupščine je zavrnil predlog resolucije, ki poziva Francijo, naj ukrene vse potrebno in razglasi tudi amnestijo zaradi normalizacije položaja v francoskem delu Kameruna. Za ta predlog je glasovalo 23 držav, 23 držav je glasovalo proti in 30 se je glasovanja vzdržalo.

△ Zahodnonemški minister za zunanje zadeve von Brentano je po vrnitvi iz Londona izjavil, da morajo države, članice Atlantskega pakta pokazati dobro voljo pri sodelovanju s svojimi partnerji, da pa ni treba da bi se te države že vnaprej s kakršnokoli pogodbo obvezale o predhodnih konsultacijah. Von Brentano ni hotel dati nobene izjave v zvezi z vzdrževanjem tujih čet Atlantskega pakta na nemškem ozemlju.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

VREMENSKA NAPOVED

V prvi polovici tedna je pričakovati poslabšanje vremena s padavinami. Vreme pa se bo proti koncu tedna izboljšalo.

44. ZGODBA O »POKVARJENI« PAŠTETI

P
O
N
E
D
E
L
J
K

Ni še dolgo tega, ko se je po Kranju z veliko naglico širila vest o zastrupljeni pašteti v šolski kuhinji v Senčurju in o številnih šolarjih, ki so zaradi tega zboleli. Zanimiva zgodba je imela takle začetek:

Na Občinskem ljudskem odboru v Kranju je zabil telefon. »Halo, Senčur tukaj, je tam sanitarni inšpektorat?« je vprašal moški glas.

»Da, želite?«

»Nemudoma naj pride nekdo v našo šolsko kuhinjo, kjer delijo otrokom za malico zastrupljeno pašteto!«

»V redu. Takoj se bo oglasil pri vas sanitarni inšpektor. Kdo kliče?«

»Prizadeti oče.«

To je bilo vse, kar so na občini lahko zvedeli. Uslužbenec sanitarnega inšpektorata se je takoj odpravil na pot.

V Senčurju je pričakoval veliko razburjenje, toda ves presenečen je ugotovil, da o pokvarjeni pašteti in nujnem telefonskem pozivu ljudje niso ničesar vedeli. Otroci so tisti dan z velikim tekom použili malico in o zastrupljenju ni bilo sledu. Vsi so bili prav tako živahni in razposajeni kakor druge dneve.

Ljudje je kljub vsemu začelo skrbeti, če le ne bo kakih posledic. Stvari, ki so jih zvedeli od sanitarnega inšpektorja, niso bile kar tako. Marsikdo se

LJUDJE IN DOGODKI
NEMIRI V KOLONIJI IFNI

Ni miru v Afriki! Sicer smo vajeni poročil o bojih v Alžiriji, toda tokrat je izbruhnilo spet na jugu Maroka, na koščku obale, ki je še v španskih rokah, v koloniji Ifni.

Španci so zgradili tu svoje utrbe sredi 15. stoletja, da bi »varovali« trgovce, ki so iskali tod zlato in druge dragocenosti ter naposled odkrili, da je trgovina s črnimi sužnji najbolj dobičkonosen posel, ki si ga je moč zamisliti. Toda tudi čas velike Španije, »države, kjer sonce nikdar ne zaide«, je minil in Španija je pred 50 leti, ko so evropske kolonialne sile delile Afriko, dobila le kose maroškega ozemlja, medtem ko je večji del pobrala Francija. A še tu so bile težave, kajti domačini so bili bojevitli in svobodoljubni. Šele leta 1934 po zmagi nad sloviti »Sinjim sultanom« so Španci s francosko pomočjo zasedli Ifni in okolice. (Gospodarsko ta košček zahodnoafriške obale ni posebno važen, saj je v glavnem nerodovit in nima naravnih bogastev, podoba pa je, da ima strateški pomen. Njemu nasproti leže Kanarski otoki. Tu ima Španija vojaška oporišča, ki obvladajo tudi druge španske kolonialne posesti na zahodnoafriški obali.) Španci so Ifni upravno priključili kolonijama Río de Oro in Segula el Hamra, čeprav zaradi vmesnega francoskega Maroka ni bil ozemeljsko strnjen z njima.

Lansko pomlad si je Maroko izbojeval neodvisnost, toda to je bila šele prva stopnica k enotni in urejeni državi. Le-ta naj bi obsegala razen ozemlja bivše francoske kolonije še španski Maroko, mesto Tanger in nekaj francoske Sahare. Na zemljevidu se združuje ti deli v enotno strajeno območje in prebivalci priznavajo

sultana za svojega edinega državnega in verskega poglavarja. Maroška vlada se je zato takoj potegovala za oblast nad vsem ozemljem, najprej pa za pokrajine pod špansko upravo. Franco se je nekaj časa obotavljal, a nemiri so ga prisilili, da je popustil. Že aprila je priznal suverenost Maroka na listem ozemlju, ki je bil pod špansko upravo. Sporazumeti se niso mogli le za pokrajine, za katere so trdili v Madridu, da so špansko nacionalno ozemlje, med njimi tudi Ifni. Tudi letos junija med pogajanjimi z maroško vlado Franco ni popustil. Opazovalci so bili mnenja, da mu v trdovratnosti daje oporo tajni sporazum s Francijo, dogovor, o katerem je čivkal vsak vrabec na strehi. Francozi so sicer priznali neodvisnost Maroka, a se še vedno niso odrekli upom, da bi ga za vedno izgubili. Poskusi, da bi zavrli razvoj in pot k enotnosti maroške države, naj bi bili torej sredstvo, ki bi jih pripeljalo na stare položaje. Španske posesti v Maroku pa so prišle kakor nalašč za tako politiko in Franco je bil takoj pripravljen za določeno zaveznitvo, saj je naposled šlo tudi za tradicionalne španske položaje v zahodni Afriki.

Navzlic tajnim dogovorom in računom pa so maroški prebivalci španske kolonije Ifni spregovorili po svoje. Spočetka so odpor proti kolonialnim oblastem kazali le s sabotažami in priložnostnimi napadi na španske vojaške oddelke, zdaj pa poročajo o večjih spopadih med pripadniki takoimenovane osvobodilne vojske južnega Maroka in španskimi posadkami. V Madridu sicer niso nič kaj zgovorni glede teh dogodkov, toda uradno poročilo napoveduje proteste pri maroški vladi, hkrati pa

vojaške okrepitve tako v sami koloniji kakor tudi na letališčih na bližnjih Kanarskih otokih. Maroški listi pišejo o letalskih napadih in o uspehih osvobodilne vojske ter o sodelovanju francoskih letal pri vojaških operacijah proti osvobodilni vojski.

Razvoj dogodkov kaže, da Franco nima namena mirno reševati zahtev maroškega prebivalstva v Ifniju. Vprašanje pa je, kam vodi tako ravnanje. Severna Afrika si pridobiva v svetu čedalje večje simpatije in podporo državnih in diplomatskih krogov v mednarodnem življenju. Ob času, ko razprava o Alžiriji pred Združenimi narodi daje moralno oporo alžirskim borcev za svobodo, ko angleške in ameriške dobave orožja Tuniziji kažejo naklonjenost tudi teh dveh velikih sil neodvisnemu arabskemu svetu v Severni Afriki, in ko je maroški kralj Mohamed V. povsem verjetno pridobil nove prijatelje ob obisku v New Yorku, Francova Španija pa ne more imeti dobrih perspektiv, da bi obdržala to kolonialno posest.

Razvoj v Severni Afriki gre nezadržno svojo pot naprej. Maroko in Tunis sta se že osvobodila kolonialnih spon in živita samostojno državno življenje. Če, da je samo še vprašanje časa, kdaj se jima bo pridružila Alžirija, ki že dolgo preliva kri za svojo svobodo. Ostanek evropskih kolonij je čedalje manj na obrežjih Severne Afrike in ni dvoma, da bo čez čas treba spremeniti zastarele zemljevide, ki danes še zahtevajo evropske posesti. Kolesa zgodovine ni mogoče zavrteti nazaj in tudi maroški prebivalci v Ifniju ga nehešno poganjajo naprej.

JELO TURK

v nedeljo smo zabeležili

MLADINSKA KONFERENCA V SKOFJI LOKI...

V nedeljo so mladinci Škofje Loke imeli letno konferenco LMS, na kateri je bilo 78 delegatov. Razpravljali so o vseh perečih pro-

blemih, gospodarskih organizacij. Konferenca je dobro uspeła in kaže precejšen napredek mladinske organizacije.

... IN V RADOVLJICI

Na mladinski konferenci so

predvsem govorili o vključevanju mladine v delavsko samoupravljanje in o delu mladine v delavskih svetih. Ugotovili so tudi, da je napredek kmečke mladine občuten.

TUDI NA BLEDU SO ZBOROVALI

Konferenca je ocenila delo mladinskega vodstva, ki ni bilo ravno najboljšo. Tudi skrb Zveze komunistov za mladino je premajhna v tem kraju, saj niso v zadnjem letu sprejeli niti enega novega člana. Zaključki konference obetajo, da bo delo v prihodnjem letu boljše.

PETA PREMIERA NA JESENICAH

V soboto zvečer se je Mestno gledališče na Jesenicah predstavilo svojemu občinstvu z Axelrodovo komedijo »7 let skomina«, ki jo je občinstvo tople sprejelo. Režiser Marjan Stare je bil tehnično zahtevnemu delu popolnoma kos. Razen igralcev je k uspehu pripomogla tudi odlična scena Bojana Čebulja.

USPEL POSVET O GLASBENI DEJAVNOSTI V JESENISKI OBČINI

Na Jesenicah je bil danes posvet glasbenih delavcev, kjer so se pogovorili o vzgoji glasbenega vadijskega kadra.

V razpravi sta govorila tudi zastopnik okrajnega sveta Svobodov. Škerlj in okrajni zastopnik tov. Lipar. Jeseničani pričakujejo, da bo svet za šolstvo in prosveto podprl izvedbo sklepov tega sestanka.

SE EN USPEH VIOLINISTKE MAJDE FAJONOVE

Devetletna violinistka Majda Fajonova iz Kranja, o kateri smo poročali že v zadnji številki našega lista, je tudi na današnji televizijski oddaji »Pokaži, kaj znaš« zasedla prvo mesto in si tako priborila prvo nagrado Radia-Televizije Ljubljana. Njen tokratni uspeh je toliko pomembnejši, ker je zmaga kljub izredno močni konkurenci. To pot so namreč nastopili talenti, ki so si že v prejšnjih radijskih oddajah priborili nagrade. Mala umetnica je prepričevalno zmaga s 73 točkami.

MLADOSTI: KAMNIK 0:1

Stražišče, 8. decembra. — Na igrišču Mladosti v Stražišču je bila danes prijateljska nogometna tekma med ekipama Mladosti in Kamnika. Po nezanimivi in raztrgani igri je zmagala ekipa gostov z 1:0.

naša kronika

OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK PRED NOVIMI NALOGAMI

Pred dnevi je bil na Bledu plenum Občinskega odbora Zveze komunistov Slovenije. Ob tej priložnosti so člani razpravljali o volitvah, ki bodo v decembru na letnih konferencah osnovnih organizacij. Tedaj bo treba kritično oceniti delo osnovnih organizacij, odpraviti nekatere organizacijske pomanjkljivosti in urediti vse potrebno za izboljšanje njihovega ideološkega in političnega dela. Marsikdo se osn. organizacije naše pravilne oblike sodelovanja z ostalimi organizacijami, medtem ko je drugje njihovo politično delo še precej šibko in neučinkovito.

Za organizacijsko krepitev in izboljšanje političnega dela organizacij je potreben študij gospodarskega, družbenega in političnega razvoja naše dežele ter poglobljen ideološki študij. Občinski komitej ZK je že sestavil program, katerega bodo člani ZK študirali.

V SREDO OTVORITEV NOVE POTI NA JELOVICI

Predsednik OLO Kranj tovariš Miran Košmelj bo v sredo dopoldne izročil svojemu namenu novo gozdno cesto Petrovo brdo — Jelovica. Nova cesta je dolga okrog 14 km in poteka od Sorice preko Sorskega sedla na Jelovici do Vresja, kjer se priključuje Jelovski cesti, le-ta pa vodi v Boh. Bistrico. Cesta bo predvsem pomembna za gozdarstvo, hkrati pa tudi za turizem in ostalo gospodarstvo.

Na Jelovici je okrog 8860 ha gozdov z okrog 39.000 kub. m letnega prirastka. Pred vojno je Jelovici ni bilo cest, zaradi tega je bilo tudi nepravilno in slabo izkoriščanje gozdov. Po vojni so speljali na Jelovici že 55 km cest, v sredo pa bodo še 14 km nove poti in nekaj ožjih gozdnih poti.

ZA POPOLNO IZKORIŠČANJE STROJEV

V tovarni lepenske v Tržiču končujejo zadnja dela za elektrifikacijo podjetja. Ko bodo dela končana, kot predvidevajo bo to konec marca prihodnje leto, bodo lahko koristili obstoječe stroje s polno zmogljivostjo. S tem bodo občutno povečali proizvodnjo bele lepence, ki je zelo iskana na domačem pa tudi na tujem trgu. Plan proizvodnje, ki že sloni na uresničenem, popolnem koriščenju strojev, bodo v prihodnjem letu dvignili od letošnjih 1500 na 1700 ton v 1958. letu.

K. M. ZMANJSANJE UVOZA V »ŠEŠIRU«

V tovarni klobukov »Šešira« v Škofji Loki imajo vedno večje naročila. Zato skušajo povečati proizvodnjo. Predvidevajo, da bodo že drugo leto postavili tudi nov oddelek za izdelavo baretk.

Največ pa si obetajo od novega oddelka — kožarne, ki ga nameravajo zgraditi v prihodnjem letu. V tem oddelku bodo sami pridobivali oziroma izdelovali zajčjo dlako. Doslej so pri tej surovini v glavnem odvisni od uvoza, kar bo potem odpadlo. Za povečanje proizvodnje so nabavili tudi štiri nove stroje.

GLEDALIŠČNIKI IZ LJUBLJANE GOSTOVALI V KRANJU

Kranjska gledališka kronika je v minulem tednu zabeležila dva pomembna dogodka: obisk dveh gledaliških ansamblov iz Ljubljane. V sredo, 4. decembra je gostovalo v Prešernovem gledališču Sentjabsko gledališče z veseloigro Scheinplugove Okence, v soboto pa Mestno gledališče z dramo A. P. Čehova Striček Vanja. Medtem ko je veseloigra Okence v dramaturškem in umetniškem smislu nepomembno delo, ki ima namen zgolj zabavati (kar se je pri enem delu publike tudi posrečilo), sodi drama A. P. Čehova Striček Vanja med najvišje dosežke svetovne dramske ustvarjalnosti. To gostovanje je toliko pomembnejše tudi zategadelj, ker so se kranjski ljubitelji gledališke umetnosti prvokrat srečali s Čehovljevo dramatikom. Pred tem namreč Čehova v Kranju niso uprizarili. Delo je režiral Igor Pretnar. S finim poslušom je znal prisluhniti igri široko lestvico tonov, ki so tako značilni za Čehovljevo čustveno atmosfero. Uprizoritev je pomembna tudi po igralski plati, saj so igralci skorajda mojstrsko obvladali svoje vloge — skratka, Čehova so občutili.

S.

Gorenjski obveščevalci

Športna dejavnost Neuspeh Kranjčanov v podjetju

Tudi Jeseničanom ni šlo najbolje

Ljubljana, 8. decembra.

Včeraj zvečer je bila v Ljubljani v Šahovskem domu otvorila v moštvenem finalnega šahovskega turnirja za prvenstvo Slovenije.

Večji uspeh, sta v prvem srečanju dosegla zelo skromno število točk. Zmagovalec tega turnirja si bo priboril pravico do dvoboja z lanskoletnim republiškim prvkom Železničarjem iz Maribora in do nadaljnjega tekmovanja za vstop v II. zvezno šahovsko ligo.

REZULTATI I. KOLA:

SD KRANJ : LUŠK OLIMPIJA 2:0 — Bavdek : Trampuž remi, Siherl : Ing. Gabrovšek remi, Roblek : Draksler remi, Pogačnik : Plavčak 0:1, Stefe : Popadič remi, Fajon : Sušnik 0:1, Misjak : Brglez 0:1, Kavčič : Parma 0:1, Zupančič : Kokalj 0:1, Butala : Šuc 0:1.

BRANIK : JESENICE 6:4 — Longar : prof. Hočvar remi, Lešnik : dr. Nemec remi, Grosek : Kukovec remi, Vošpernik : Krulc remi, ing. Sešek : Studnička 0:1, prof. Kuster : Čerpnjak 0:1, Štrumbi : prof. Muzlovič 1:0, Korošec : dr. Klasinc 1:0, Svetina : Koren 0:1, Varga : Arih 0:1.

II. KOLO:

JESENICE : KRANJ 7:3 — Longar : Cuderman remi, Lešnik : Bavdek remi, Grosek Siherl 1:0, Vošpernik : Roblek 1:0, Sešek : Pogačnik 0:1, Kuster : Stefe 1:0, Štrumbi : Misjak 1:0, Korošec : Kavčič 1:0, Svetina : Zupančič 1:0, Varga : Butala 0:1.

BRANIK : LUŠK 4:6. Danes popoldan so odigrali zadnje kolo. Tudi v temu kolu ni uspelo niti Kranjčanom niti Jeseničanom doseči zmage. Rezultati so bili sledeči:

JESENICE : LUŠK OLIMPIJA 4:6 — Longar : Trampuž remi, Lešnik : Ing. Gabrovšek remi, Grosek : Draksler remi, Vošpernik : Plavčak 1:0, Sešek : Bohak 0:1, Kuster : Brglez remi, Štrumbi : Parma 0:1, Korošec : Dolar remi, Svetina : Kokalj 0:1, Varga : Šuc 0:1.

BRANIK : KRANJ 7:3 — Hočvar : Cuderman remi, Nemec : Bavdek remi, Kukovec : Zihel remi, Krulc : Roblek remi, Studnička : Pogačnik 1:0, Čerpnjak : Stefe 1:0, Klasinc : Misjak remi, Segala : Kavčič remi, Koren : Zupančič : 1:0, Arih : Butala 1:0. Končna razvrstitev moštvev je tale: LUŠK Olimpija 20, Branik 17, Jesenice 15 in Kranj 8 točk.

strelci iz Kranjske gore, Bohinjske Bistrice in Martuljka. —aa

Zapisek na rob

KOLODVOR V KAMNIKU JE PREMAJHEN

Kolodvor v Kamniku je postal premajhen. Okrog kolodvora nastaja prava naselbina blokov. Potniški promet narašča, še bolj pa tovarni. Kolodvor Trzin, Domžale, Jarše in celo mali Homec so bili po vojni povočani in preurejeni, le kamniški je ostal tak kot je bil ob otvoritvi železniske proge pred 65 leti. Nakladališče je pretesno, pri razkladanju vagonov pa je vedno večja težava za prostora. Tako ot lahko podajšali razkladalni trž, če bi odstranili čuvalnico. Pred nakladališčem je vedno debela plast blatne brozge. Zda j zidajo v Kamniku železničarski stanovanjski blok, v katerem bodo dobili prostor uslužbenici, ki stanujejo v kolodvorskem posloppju. Tako bo odpadel za najni razlog, ki bi lahko zaviral preureditev kolodvora.

V sredo je bil v Kamniku sestanek predstavnikov kamniške industrije in zastopnikov železniske direkcije iz Ljubljane, na katerem so govorili o težkih razmerah na obeh kamniških tovarnih kolodvorih. Odkrilo so izmenjali mišljenja in pregledali vse možnosti, kako bi v najkrajšem času rešili to perečo vprašanje. Z.

18.00 Mladinska oddaja.
18.45 Radijska univerza — dr. Dušan Reya: Značilne črte staranja in starosti.
20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije.
22.15 Od valčka do mambal

TOREK, 10. DECEMBRA 1957

8,05 Narodne in domače viže za razne okuse.
9,00 Zabavni mozaik.
9,30 Slavnj solisti vam pojo in igrajo.
11,30 Za dom in žene.
12,00 Skladbe Antona Schwaba, Jakova Gotovca in Viktorja Parme za zbor in orkester.
12,30 Kmečka univerza — Ing. Vera Marentič: Novosti v kmetijskem izobraževanju.
13,30 Pester operni spored.
14,20 Za otroke — Obisk v otroškem vrtcu.
14,35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.
15,40 Potopisi in spomni — Vuk Karadžič: Iz knjige v Črni gori.
16,00 Popoldanski simfonični koncert.
17,10 Španija v pesmi in plesu.
18,00 Športni tednik.
18,30 Iz zakladnice jugoslovanskih samospevo.
18,50 Domače aktualnosti.
20,30 Radijska igra — Zora Dirnbach: Krog brez izhodišča.

SREDA, 11. DECEMBRA 1957

6,40—6,45 Naš jedilnik.
9,00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori.
9,15 Sto minut za ljubitelje narodnih in domačih napevov.
11,00 S pesmijo po svetu.
11,10 Simfonični plesi.
11,35 Radijska šola za višjo stopnjo — Samorastniki.
12,30 Kmetijski nasveti — Ing. Dušan Milinšek: Zakaj urejamo kmečke gozdove.
13,15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov.
14,05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Mati medvedka je izgubila mladiča.
15,40 Pri klasičnih mojstrih — Luigi Pirandello: Zvižg vlaka.
16,00 Koncert po željah.
18,00 Kulturni pregled.
18,50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.
20,00 Stanislav Moniuszko: Halika, opera v 4. dejanjih.
22,15 Trije domači ansambli — kvintet Jožeta Kampiča, ansambel Mojmir Stepeta in solisti Plesnega orkestra Radia Ljubljana.

ČETRTEK, 12. DECEMBRA 1957

8,05 Zborovske skladbe Stevana Mokranjca in Marka Tajčeviča.
8,35 Novejše popevke Maria Lanze.
9,00 Glasbeno popotovanje po svetu.
11,00 Operne uverture in intermezzi.
11,30 Cikanom — dober dan! (France Bevk: Pacek in Packa).
11,45 Pesmi za naše male.
12,30 Kmečka univerza — Ing. Mirko Šiško: Delo raziskovalnih ustanov za napredek sadjarstva.
13,30 Popularne orkestralne melodije.
14,20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15,40 Humoreska tega tedna — Jan Mareš: Dve sodobni.
16,00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji.
17,10 Ali jih poznate? (Nagradne zabavne glasbene ugankke).
17,30 Iz kina v kino (pol ure filmskih melodij).
18,45 Četrtekova reportaža.
19,50 Tedenski notranje-politični pregled.
21,00 Pogled v delo Vladislava Vančure (ob 15. letnici smrti).

PETEK, 13. DECEMBRA 1957

8,05 Jutranji divertimento.
9,00 Radijski roman — Zorin: V deželi kraljice Sabe - II.
11,00 Pesmi in plesi raznih narodov.
11,30 Za dom in žene.
12,30 Kmetijski nasveti — Ing. Vlasta Strgar: Zadržajmo češpljevega kaparja.
12,40 Poje Akademski oktet.
13,15 Od arije do arije.
14,05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Ko ti sladko spiš.
15,40 Iz svetovne književnosti — Han Sun Yan: Lunin praznik.
16,00 Popoldanski simfonični koncert.
17,10 »Po preriji« (Cowboyske pesmi).
18,00 Iz naših kolektivov.
18,50 Družinski pogovori.
20,15 Tedenski zunanje-politični pregled.
20,30 Sala in smešnost v »resni glasbi« (komentirana glasbena oddaja).
21,15 Oddaja o morju in pomorščakih.

GIBANJE PREIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Jože Dolhar, nameščenec in Marija-Nada Humar, šivilija; Gregor Trebušak, skladišni delavec in Justina Drole, tov. delavka; Julijan Kikelj, delavec in Bruna Žigon, tov. delavka; Vincenc Debelak, str. ključavničar in Marija Jenko, delavka; Albin Bernard, mizar in Veronika Pernar, tov. delavka; Franc Vozelj, rudar in Danijela Majer, sobarica; Simonovc Jakob, tov. podmojster in Albina Košir, tovar. delavka; Franc Krt, zlatar in Neža Zagar, tov. delavka; Janez Jagodic, delavec in Antonija Vidmar, delavka; Marjan Kozelj, trg. poslovodja in Marija Ferencak, trg. poslovodkinja; Vinko Vilfan, strugar in Rozalija Golob, tovarniška delavka; Alojzij Zeleznik, delavec in Franciška More, tov. delavka; Alojzij Jenko, mazar in Terezija Kavčič, tov. delavka; Franc Šter, str. ključavničar in Viktorija Vidgar, učiteljica; Alojzij Grošelj, kamnosek in Tatjana Močnik, pletilja; Viktor Pavčič, mizar in Rozalija Bregar, gosp. pomočnica; Jožef Rupar, skladiščnik in Albina Blatnik, tov. delavka; Vincenc Frelih, str. ključavničar in Julijana Novak, tov. delavka; Ferdinand Lederer, električar in Pavla Okorn, tov. delavka; Andrej Bobnar, posestnik in Rozalija Jagodic, delavka; Franc Senk, strojnič in Marija Bastl, kuharica; Slavko Pičulin, nameščenec in Milena Ambrož, tov. delavka; Franc Dolhar, delavec in Ana Prosen, delavka; Viktor Cilenssek, delavec in Franciška Lorej, tov. delavka; Ljudevit Hudček, zider in Helena Testen, nameščenska; Evgenij Valjavec, nameščenec in Venceslava Gradišar, uslužbenka; Franc Gorjanc, tekstilni tehnik in Valentina Hafner, mesarska pomočnica.

V TRZICU

Poročili so se: Midhat Zivojevič, strojni tehnik iz Trzica, Koroška cesta 22 in Vera Sič, učiteljica iz Banatskega dvora, okraj Zrenjanin.
Umril so: Martin Lupša, upokojenec, Retnje 35; Kristijan Stefe, upokojenec iz Slapa; Marjana Zaplotnik, roj. Kokalj, invalidska upokojenka iz Pristave; Katarina Vodnov, roj. Markuta, upokojenka iz Križev.

NESREČE

VOZAC POD TRAKTORJEM

Nesreča, ki bi lahko bila še dokaj hujša, je doletela delavca cestne uprave iz Kranja Antona Čebulja v kamnolomu Gorenja Sava v četrtek, 5. decembra. S poljskim traktorjem je hotel premakniti kompresor. Ker pa je bil traktor brez zavor, je kaj kmalu izgubil nad njim vsako oblast. Traktor je zbrzel navzdol, se prevrnil in pokopal pod seboj vozača, ki se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

NA ZGOŠKI PLANINI

Ko je gozdni delavec Ciril Zupan, doma iz Radovljice, šel v

V tovarni »Planika« v Kranju so te dni začeli uvajati fizikulturo v okviru kolektiva. Baje je to prvo podjetje, da je zaposlilo posebnega učitelja fizikulture, ki se bavi z organizacijo in sprovajanjem fizikulture dejavnosti v kolektivu.

Doslej so sicer znani mnogi kolektivi, pa tudi »Planika«, ki so v svojem okviru (bolje rečeno na svoje stroške) usposobili in vzdrževali razna moštva, ki so nastopala na posameznih srečanjih in tekmovaljih v imenu in (v čast) podjetja. Cilj sedanjega fizikulture delovanja v »Planiki« pa ni več kvalitetno moštvo, tekmovalja in vrhunski uspehi, marveč množičnost kolektiva. Gre zgolj za razvedrilo, zadovoljstvo in zlasti za zdravje delavstva. Večina njihovih delavcev so mladi, željni in pripravljivi za fizikulturo udeleževanje. Se važnejša pa je ugotovitev, da je veliko število njihovih delavcev zaposlenih sede za stroji in jim delovna mesta ne dovoljujejo gibanja.

Sedaj na začetku so v fizikulturo dejavnost zajeli le delavce trenaznega centra in vajence. Pozneje, kot upajo, in to je glavni cilj, bodo s fizikulturo zainteresirali tudi delavce, zlasti mlade iz vseh ostalih oddelkov. Delavcem bodo preskrbeli zaželeno razvedrilo in tudi prostor za kegljanje, balnanje, za igranje z žogo in druge igre.

K. M.

Košarka

TURNIR SREDNJEŠOLCEV

Kranj, 8. decembra. — V telovadnici I. gimnazije je bilo danes gorenjsko prvenstvo srednješolcev v košarki. Poleg kranjskih dijakov, tekstilcev in gumarjev so se tekmovalja udeležili še dijaki z Jesenic ter Škofje Loke. Prvo mesto je brez težav osvojila I. ekipa I. gimnazije, ki je v finalu premagala Škofjo Loko s 104:46 (47:30). Za tretje in četrto mesto pa sta se borili moštvi tekstilcev in Gimnazija III. Zmagali so slednji z rezultatom 41:34 (16:16). Predzadnje mesto so zasedli dijaki z Jesenic, zadnje pa Gumarska šola.

Odbojka

DVE SRECANJI KRANJSKIH GIMNAZIJEV S TEKSTILCI

V soboto sta bili v telovadnici I. gimnazije v Kranju dve prijateljski tekmi med ekipama I. gimnazije in STS. V tekmi moških ekip so zmagali tekstilci z rezultatom 3:0, pri ženskah pa so bile boljše gimnazijke, ki so premagale svoje nasprotnice z rezultatom 3:0.

S. L.

Zadnji športni rezultati

I. ZVEZNA LIGA:

CRVENA ZVEZDA : BEOGRAD 1:0
SPLIT : VARDAR 4:0
RADNIČKI : PARTIZAN 4:0
ZELJEZNIČAR : VOJVODINA 3:0
ZAGREB : DINAMO 1:3
SPARTAK : BUDUCNOST 0:2
VELEŽ : HAJDUK 3:0

I. CONSKA LIGA

ORIENT : REKA 0:2
ULJANIK : SEGESTA 1:4
LOKOMOTIVA : BRANIK 4:2
TREŠNJEVKA : ODRED 2:1
LJUBLJANA : METALAC 1:2
JADRAN : ELEKTROSTROJ 1:1
ŠIBENIK : TEKSTILAC 3:0

sredo, 4. decembra na svojo delo na Zgoški planini (Jelovica), ni niti malo slutil na nesrečo. Med delom pa se je hudo poškodoval na glavi. Čeprav so ga takoj spravili v dolino in prepeljali v bolnišnico na Jesenice, je že naslednji dan podlegel hudim poškodbam.

PAZITE NA KRIZIŠČI!

Mimoidočci so v četrtek, 5. decembra ob 1. uri popoldne na križišču pred pokojniškim domom v Kranju videli kako sta tam trčila vprežni voz in poltovorni kamion. Zupan Janko iz Primskega, ki je v vprežnem vozom pripeljal iz smeri Zlate-

ga polja in hotel zaviti na Golniško cesto, je nenadoma zapazil pred seboj kamion. Bil je poltovornjak Letalske zveze iz Ljubljane. Sofer je takj pritisnil na zavore. Zaledenela cesta pa ga je zanesla naprej in trčenje je bilo neizogibno. K sreči ni bilo telesnih poškodb niti velike materialne škode.

S KAMIONOM V ZID

Nenavadna nesreča se je zgodila v Kamniku. Kamion je vozil ob 22. uri proti mestu. V Kidričevi ulici mu je počila guma in vozilo je zagnalo v vrtno ograjo od tod pa v nasprotno hišo. Ograja je popolnoma podrt, pa tudi hiša je poškodovana. Z.

MALI OGLASI

Našla se je rjava usnjena podložena rokavica. Naslov v oglasnem oddelku.

Poslovodja za poslovalnico v Trzicu sprejemamo takoj ali pozneje. Pogoji: visokokvalificirani trgovski pomočnik verziran v tekstilni stroki. Stanovanje ni preskrbljeno. Ponudbe na upravo Gorenjske oblačilnice, Kranj.

Prodaj mali skobelnik (hobelbank), nerabljen. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodaj 3 malo rabljene peči in levi vzdiljiv štedilnik. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodaj 5 ha gozda na Kucni — Sv. Jošt. — Bohinje Ivka, Cerklje 16.

Preključujem št. bloka 35708 izdan v Komisiji trgovini v Kranju dne 4. novembra 1957.

Podpisani se zahvaljujem tovarišu Mohorju, ker je odstopil od tožbe zaradi dejanja, storjenega v mestni slaščičarni. — Prešeren Stanislav, Kranj.

Prizadeta Jeretina R., Gorenja Sava 4, Kranj, prošim prebivalstvo Center Iskra, da ne razširja neresnično govorico, da sem pododovala veliko vsoto denarja in da bom gradila hišo. Nimam nikakih sorodnikov, ker jih je okupatorska pest vse uničila. Otroke preživljam le s svojim trdim zaslužkom. — Jeretina Rezka, Gor. Sava 4, Kranj.

KINO

»STORŽIČ« KRANJ — 9. in 10. decembra ob 16., 18. in 20. uri francoski film »STOPNICE ZA SLUŽINČAD«. 11. in 12. decembra ob 16., 18. in 20. uri smer. barv. cinemascope film s stereofonskim zvokom »RICHARD LEVJESRČNI«.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO — 10. decembra ob 19. uri angleški film »BEGUNEC«.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE — 11. decembra ob 19. uri angleški film »MALI BEGUNEC«.

BLED — 9. decembra francoski pustolovski film »JUNAKI SO UTRUJENI«. Od 10. do 12. decembra angleški film — drama »MADELEINE«. V ponedeljek, torek in četrtek ob 20. uri. V sredo ob 17. in 20. uri.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05, 6.00, 8.00, 10.10, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00 in 22.55. uri in radijski dnevnik ob 19.30. uri.

PONEDELJEK,

9. DECEMBRA

6,40 Naš jedilnik.
8,05 Jutranji divertimento.
9,00 Radijski roman — Zorin: V deželi kraljice Sabe — I.
9,20 Odrpote sprejemnik!
11,00 Mala melodija.
11,05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Mati medvedka je izgubila mladiča.
11,35 Kar po domače.
12,30 Kmetijski nasveti — Dr. Emil Čeferin: Nove oblike sodelovanja med kmetijsko zadrugo in kmetijskimi proizvajalci.
12,40 Operetne uverture.
13,45 Pojeta Zbor Glasbene matice p. v. Cirila Cvetka in ženski zbor France Prešeren p. v. Petra Liparja.
14,05 Radijska šola za višjo stopnjo: Samorastniki.
15,40 Listi iz domače književnosti — Vlado Habjan: Rekel je na svidenje.
17,10 Popevka tega tedna.
17,15 Srečno voznjoi! (soferjem na poti).

ROLETA - mizarstvo- Kranj

RAZPISUJE NASLEDNJA DELOVNA MESTA

- REFERENT ZA PRODAJO
- ADMINISTRATIVNI USLUŽBENEK V KOMERCIALI
- MATERIALNI KNJIGOVODJA
- MEZDNI KNJIGOVODJA

Za opravljanje navedenih služb se zahteva:

- srednja ekonomska šola z vsaj triletno prakso po možnosti v lesni industriji ali višja ekonomska šola, lahko brez prakse.
- srednja ekonomska šola, lahko brez prakse.
- srednja ekonomska šola z vsaj enoletno prakso. Nastop službe takoj ali po dogovoru.
- srednja ekonomska šola z vsaj enoletno prakso.

VIGENCI
ROMAN

XV

Poletni dan je bil soparen in nad vrhovi je grgrala oblaka, ki je napovedovala nevihto.

Ana je sedela v hiši in šivala plenice za pričakovanega otroka. Včasih je pogledala na kupček drobnih srajčk, ki jih je sama izgotovila. Tako majhne so bile, da se je morala nasmehnuti ob misli na drobno bitje, ki ga je vsak dan bolj nestrno pričakovala. Pri tem ji je roka nehote zastala, tonila je v mislih in občutjih, ki so jo odnašala s seboj, nato pa se je ovedela in začela hitreje vbdati v progasto kontenino.

V hiši je bilo zagatno, vstala je in odprla okno. Od zunaj ji je hušknil v obraz val vročega zraka. Pogledala je proti vrhovom, skoro želela si je, da bi se nevihta sprostila in dež ohladil vroče ozračje.

Stala je pri oknu in gledala proti vigencem, kjer so delali kakor zmeraj. Da, morala je priznati, da je Dominik v kratkem času veliko naredil. Oba vigenca sta imela nova vrata, streha, ki je ponekod zamakala, je bila popravljena in prostor nad vigenci in skladiščem je dal izravnati in posuti z drobnim peskom. Sicer pa, česa vsega se ni lotil! Odkar je Anapomnila, so se kovači jezili, ker se je voda s takim sunkom zaletavala v spodnji vigenc, nikomur pa ni prišlo na misel, da bi jo ukrotil. Dominik se je tudi tega domislil. Spomladi, kmalu po poroki, je najel delavce, ki so na drugi strani odkopali in razširili strugo, da se je glavni tok obrnil proč od vigenca. Zdaj so se kolesa lepo enakomerno vrtela in tudi škode se ni bilo bati. Stric Miklavž in stari Fulda sta sicer trdila, da bo Dominiku še žal; pozimi, ko bo voda nizka, bo stranski odtok nagajal, toda Dominik je bil ponosen na svoj domislek in je trdil, da zaradi tega vode ne bo zmanjkalo.

Bil je dober gospodar, gotovo, samo... Ana je vzdihnila in si dejala, da najbrž preveč pričakuje od njega.

Vrnila se je k mizi in spet šivala, toda kmalu jo je zmotila nedoločna bolečina v križu. Pogladiła se je po hrbtu in zadržala dih, dokler ni prešlo. Že od jutra je čutila to čudno, čisto posebno neugodje in je zaslutila, da je njen čas blizu, zelo blizu.

Obšla jo je nepojmljiva groza, da je zbegano pogledala po hiši in si zaželela, da bi bil nekdo ob njej. Na srce je spet potrkal spomin, ki jo je zadnje mesece pogosto mučil, spomin na mater, ki je umrla v otročniški postelji.

Natančno se je še spominjala, da se ji je zdelo življenje tisto zadnje leto, ko je mati še živela, kar dobro in prijetno. Oba, oče in mati, sta stala sicer daleč od nje in Ana se k nobenemu ni mogla zateči s svojimi dekliskimi težavami, toda vseeno je bilo dobro vedeti, da mati skrbi za hišo in da se ji ni treba ničesar bati. Velika, močna, v bokih nekoliko preširoka, je hodila po hiši in dvorišču, da hodila je celo v vigence in gledala delavcem pod roke, ker oče tega ni storil. Oče je takrat živel čisto zase, kakor v nekakšni senci. To senco je metala nanj mati, ne da bi bila kdaj rekla ali storila kaj takega, kar bi kazalo, da ga odriva od gospodarstva. Med njima je pač stala pregrad, preko katere nista mogla. Nista se prepirala, nikoli ni bilo čuti v hiši glasne, razburjene besede, in vendar je vedela Ana in vedeli so vsi ljudje, da je njun zakon slab. Kljub temu pa se je zgodilo, da je vrglo priletno ženo na otročniško posteljo po dolgih sedemnajstih letih.

Zdelo se je, da dogodek družine ni posebno vznemiril, nič bolj, kot je navadno pri vseh porokih. Vse je poteklo mirno in hitro in na večer je Ana slišala prvič zajokati Aleša. Tisto usodno se je začelo šele drugi dan. Ana se ni prav dobro spominjala, kako je bilo, zdelo se ji je, da so se ženske zelo vznemirjale zaradi vročice, ki je nenadoma napadla mater. Ležala je na postelji in imela rdeča lica, kar puhtelo je iz nje. Ženske so svetovale očetu, naj gre po zdravnika. Oče je pripeljal iz Radovljice doktorja Ovsu — takrat je bil še mlad zdravnik in ljudje še niso imeli pravega zaupanja vanj — ta je potem dolgo sedel pri materini postelji, bral iz debele knjige in otipaval bolnici žilo. Bilo je zvečer in Ani so rekli, naj gre spat. Ležala je v svoji sobici in ni mogla spati, od vseh strani je grabila groza po njej, čutila je, da se dogaja z materjo nekaj usodnega. Jokala je in se kesala zaradi prikritega odpora, da, skoro mrznejše, ki jo je čutila do matere, odkar je spoznala, da je v pričakovanju. Vroče si je želela, da bi jo pustili k njej, čutila je potrebo, da bi ji priznala vse svoje grde misli in se pri njej izjokala. Toda pršlo je jutro in nič se še ni spremenilo.

SKRIVNOST
pajkove preje

Vsekakor je nenavadno in zanimivo, kako moremo vplivati na pajkov živčni sistem s različnimi tekočinami in opoji. Odkritje je delo švicarskega zdravnika Petra Witta iz Berna, ki je po dolgotrajnih poizkusih in vplivih ugotovil, da je pajek edina žival, ki je v stanju izvajati zanimive preobrate, če smo ga hranili s različnimi mamilii. Poizkuse je delal na navadnem pajku, ki ga najdemo v grmovju in po drevju na naših poljih. Ta pajkec nosi na skrajnem delu zadka od 4 do 6 nitic, iz katerih izpušča najfinejšo svilen nitko in jih nato sprede ter po-

tegne naravno, na tipalke glavničaste oblike, skozi zadnji par krempljev ter s potoma izdeluje mrežo. Vanjo, kakor nam je znano, lovi žuželke, s katerimi se hrani. Če je vetrovno ali deževno ali če prihajajo drugi vzroki od zunaj, ki mrežo raztrgajo, se pajek vrne in sprede drugo, ki je enaka prvi. Dr. Witt je odkril te presenetljive vplive na pajka v svojem laboratoriju, potem ko ga je nasitil z določeno snovjo. Ob vsaki različni sestavini te snovi ali mamila je pajek predel povsem drugačno mrežo kot bi jo predel v normalnem stanju. Spreminjajoč obliko pajkove mreže začne pajek prikazovati »grafično« do neke mere delovne svoje živčnega sistema, seveda z ozirom na vsebino, količino in učinek snovi, ki jo je zaužil. Različna nasprotja v njegovi mreži povsem istovetno s tanjem pajkovega živčevja. Pod vplivom plina smejavca tke pajek krčevite niti, podobne živčnemu trepetu in so nepravilne. Po zaužitju veronala se pajkovec trudi raztegniti nitke žarkovito. Toda to se mu ne posreči. Zares »neuravnovešena« je pajkove mreža, spredepa pod vplivom neskalin, to je mešanice alkohola, ki se nahaja v peyothu, kaktuji podobni rastlini, iz katere Indijanci v Mehiki srkajo posebno opojno snov in se z njo opijajo. Mreža je najbolj neredno spletena okrog središča, ki pa raste polagoma navzdol in navzven. Pervetiv na primer učinkuje na pajka tako, da ustvarja običajne zavore, vendar čisto preneha z delom in pogostoma prekriža nitko. Kokain pa nasprotno napoti pajka, da splete najbolj pravilno mrežo, tako da se ta mreža v ničemer ne razlikuje od mreže, ki jo je spletel v popolnoma normalnem stanju.

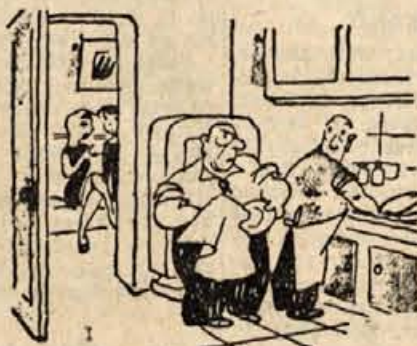
V čem je pomembno to odkritje? Dr. Witt pravi, da predvsem v tem, če z znanstveno natančnostjo proučujemo reakcijo na pajka, ker ta reakcija prav tako vpliva na živce človeka, torej da reagira prav tako kot človek, voden od svojega osrednjega živčnega sistema. Morda se bo kmalu norečilo z natančnostjo ugotoviti z ozirom na odkritje dr. Witta, učinke raznih mamil na človekovo možgane. Po vsej verjetnosti pa se bo dalo ugotoviti tudi razmerje, ki obstaja med živčnim sistemom človeka in majhnega pajka. Torej utegnejo biti zanimivi zaključki, kateri nam bodo pokazali učinke raznih drog na človekovo obnašanje in vedenje.

V sredo, 11. decembra bo v kinu Storžič v Kranju premiera ameriškega barvnega filma v kinemaskopskem sistemu »Richard Levjesrčine«.

Film, ki pripoveduje o križarskem pohodu angleškega kralja Riharda Levjesrčnega proti Saracenom, odlikujejo spretna režija, razburiljivi prizori, dvobojni na viteških turnirjih, slikoviti množični prizori itd. Film se sicer naslanja na zgodovinska dejstva, vendar pa so nekateri prizori prikrojeni na okus filmske publike, ki zahteva od zgodbe vse kaj drugega kot zgodovinsko vernost. — Film je po scenariju Johna Twista zrežiral David Butler, v glavnih vlogah pa nastopajo Rex Harrison, Virginia Mayo, George Sanders, Laurence Harwey, Robert Douglas in drugi.

ZA RAZVEDRILLO

AVTORITETA

— Ženi moraš vedno energično pokazati, kdo je gospodar v hiši. Kadar jaz moji ženi rečem »daj mi čunjo, da bom pobrisal,« si lahko prepričan, da me bo vedno brez prigovora poslušala!

— Upam, da to ni najnovejši trik, da bi mi lahko od blizu videli noge...

PROIZVODNJA
UMETNIH DIAMANTOV

Leta 1955 so pri ameriški firmi »General electric comp.« pričeli izdelovati umetni diamant. Od takrat do danes so izdelali v laboratorijih te firme preko 100.000 karatov sintetičnega diamanta, namenjenega industriji. Vrednost teh diamantov cenijo na okrog 250.000 dolarjev.

Način proizvodnje umetnih diamantov. Znano je le to, da so ti diamanti po velikosti podobni zrnom peska. Barva kristalov je zelo različna: od kristalno čiste do črne. Diamanti, ki jih proizvajata ta tvrdka, nastajajo pri vročini 20000 stopinj Celzija in pod pritiskom 100.000 atm. Doslej je uspelo strokovnjakom izdelati le majhne diamante, tako imenovane industrijske, ki jih uporabljajo pri vrtilnih napravah. Ne morejo pa izdelovati večjih primerkov, ki bi jih lahko uporabljali kot nakit.

Zanimivosti

MESTO ZNANSTVENIKOV

Pred dnevi je namestnik predsednika Akademije znanosti SZ v svojem govoru na moskovskem radiu dejal, da bodo zgradili v bližini Novosibirska veliko mesto znanstvenikov. Mesto bo prostora za 20.000 profesorjev in študentov, ki se bodo posvetili proučevanju jedrske energije, avtomatizacije, reaktivne in raketne tehnike in podobno. Prvih 1000 do 2000 znanstvenikov bo odstopovalo v novo mesto že prihodnje leto, dokončno pa bo mesto zgrajeno v treh letih.

TRAMVAJ S KONJSKO VPREGO

Vsi vemo, da je bil predhodnik današnjega tramvaja vozilo, ki so ga po tirnicah vlekli konji. Takšni tramvaj so se ohranili po posameznih evropskih mestih ponekod manj, drugje pa dalj časa. Večinoma pa so izginili že v začetku našega stoletja. Seveda pa so bile tudi izjeme in ena izmed njih je približno kilometer dolga tramvajska proga s konjsko vprego med mestecema Fintone in Enniskillen v Irski. Ta »konjski« tramvaj so ukinili šele pred nekaj dnevi in ga zamenjali s sodobnejšimi prevoznimi sredstvi.

3000 LET STARA KOČVA

Na obali jezera Sevan v Jermenski sovjetski republiki so arheologi izkopalj skoraj popolnoma ohranjeno kočijo, tako imenovano »arabos«. Kočija je visoka nekaj več kot dva metra, narejena pa izključno iz lesa, brez kakršnokoli železnih žebeljev ali klinov. Sodišče, da je stara od 3000 do 3100 let.

400 KILOGRAMOV TEŽKA OBTOŽNICA

V Parizu se je te dni začela največja sodna razprava po vojni. Na zatožni klopi se je znašel neki pariški lekarnar, ki je s svojim »šedežnim« zdravilom povzročil smrt 102 ljudi, medtem ko je zdravilo imelo hude posledice pri 150 klientih. Med tistimi, ki so za las ušli smrti, je tudi neki švicarski bivši minister. Posledice lekarnarjevega zdravilja so podrobno opisane v obtožnici, ki ima poleg prilogami nič manj kot 400 kilogramov.

ZAVAROVANJE PROTI SATELITU

Iz Londona poročajo, da je zavarovalna družba Loyd zavarovala prvo zgradbo proti škodi, ki bi jo utegnili narediti umetni satelit. Gre za stanovanjsko hišo, katere lastnica se boji, da bi utegnili pastj umetni satelit nanjo in jo porušiti. Zavarovalnica se ne nanaša le na sovjetski »sputnik«, ampak na vse satelite, ki jih bodo poslali še za njim.

ORJAŠKI GASILSKI AVTO

V ZDA so izdelali gasilski avto, za katerega po pravici pravijo, da je največji na svetu. Avto ima razen običajnih gasilskih naprav rezervoar za 8000 litrov vode, 800 kg pene in 960 kg ogljikove kisline. S svojimi močnimi brizgalnimi lahko v manj kot četrti ure pokrije s sredstvi za gašenje požara 3000 kvadratnih metrov in na tem področju popolnoma sadiš ogenj.

Rešitev nagradne križanke

Vodoravno: 1. in 150. Vsem delovnim ljudem ob velikem prazniku borbene pozdrave! 23. Ravel, 24. enojna, 25. kramar, 26. apeli, 27. atek, 29. Oleg, 31. atol, 32. bron, 33. ČU, 35. atom, 37. NN, 38. pro, 40. in, 41. gens, 42. ko, 43. UPO, 45. omega, 47. Erika, 49. aguti, 51. mam, 52. nebo, 54. ara, 55. predica, 57. Ema, 58. made, 59. Ahila, 61. Alarod, 63. sirota, 65. akrit, 66. var., 67. J(akopič) R(ihard), 69. ave, 70. ena, 72. ako, 73. at, 74. str., 75. A(nton) N(ovotny), 76. Eden, 78. edina, 80. aga, 81. uvod, 83. ia, 84. uk, 85. volnena (iz volne narejena), 87. storiti, 88. om, 90. izvozen, 93. ilo, 94. slana, 95. izodina, 98. Lenin, 99. tja, 100. uho, 101.

iti, 103. anali, 104. ponos, 105. tratim, 107. vajina, 110. Atene, 112. obem (števnik v sklonu), 113. zro, 114. izobara, 116. kis, 118. Ivan, 119. gem, 120. Kropa, 122. arena, 123. radič, 125. ano, 126. R(ajko) N(ahtigal), 127. sren, 128. Z(oranič) P(eter), 130. idi, 131. oj, 132. Apel, 134. Il., 135. Ston, 136. eter, 138. imam, 140. adut, 142. Teran, 144. prerod, 146. kraval, 148. avtor.

Navpično: 1. vračunavati, 2. sa, 3. Eva, 4. meta, 5. dieto, 6. le, 7. ono, 8. volna, 9. njen, 10. ing., 11. ma, 12. J(anko) K(ersnik), 13. ura, 14. dati, 15. Emona, 16. MAL, 17. or, 18. varni, 19. epos, 20. len, 21. il, 22. kilometraž, 28. koma, 30. Hrid, 32. beta, 34. upehan, 36. mera, 38. predena, 39. okisa (začini), 41. guma, 42.

kaditi, 44. Obir, 46. gala, 47. Ero, 48. Aci, 50. geto, 51. Mars, 53. ol, 55. predelati, 56. Aragonija, 58. M(iško) K(ranjc), 60. ajd, 62. avenija, 64. okarati, 65. sto, 68. reven, 71. na, 73. aviza, 76. ekonom, 77. non, 79. ino, 80. ata, 81. Uti, 82. dodati, 84. uvenem, 87. Slovani, 89. Mileva, 91. zloben, 92. ZIS, 94. S(mrekar) H(inko), 96. ona, 97. Ninani, 99. trop, 100. umori, 102. Inka, 104. pogrete, 105. tron, 106. iza, 108. ara, 109. Aida, 111. enotere, 113. zren, 115. beda, 117. sipa, 120. krona, 121. Aztek, 123. rjave, 124. Cedad, 127. star, 129. Peru, 131. Oman, 133. L(o)jv(r)e, 135. srp, 136. eri, 137. rob, 138. IRE, 139. map, 141. TTA, 143. em, 144. PN, 145. do, 146. K(reiger) B(oris), 147. LO, 149. O(cvir) V(asja).

